

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z BIOLOGII W ZESPOLE SZKÓŁ IM. S. STASZICA W PARCZEWIE

Przedmiotowe zasady oceniania z biologii (PZO) uwzględniają Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 373), podstawę programową kształcenia ogólnego, program nauczania biologii w technikum oraz są zgodne z Ustawą o Systemie Oświaty – rozdział 3a i Statutem Zespołu Szkół w Parczewie.

I. OGÓLNE KRYTERIA OCEN Z BIOLOGII

1. Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który uzyskuje 100% na sprawdzianach i:

- potrafi twórczo rozwijać własne uzdolnienia i zainteresowania w zakresie biologii;
- uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych;
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania;
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach biologicznych;

2. Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości przewidziany w podstawie programowej nauczania oraz potrafi:

- sprawnie rachować;
- samodzielnie rozwiązywać zadania;
- wykazać się znajomością definicji i twierdzeń oraz umiejętnością ich zastosowania w zadaniach;
- posługiwać się poprawnym językiem biologicznym;
- samodzielnie zdobywać wiedzę;
- przeprowadzać rozmaite rozumowania dedukcyjne.

3. Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania, a także potrafi:

- samodzielnie rozwiązać typowe zadania;
- wykazać się znajomością i rozumieniem poznanych pojęć i twierdzeń oraz algorytmów;
- posługiwać się językiem biologicznym, który może zawierać jedynie nieliczne błędy i potknięcia;
- sprawnie rachować;
- przeprowadzić proste rozumowania dedukcyjne.

4. Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na:

- wykazanie się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i algorytmów;

- stosowanie poznanych wzorów i twierdzeń w rozwiązywaniu typowych ćwiczeń i zadań;
- wykonywanie prostych obliczeń i przekształceń matematycznych.

5. Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi:

- samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wykonywać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności;
- wykazać się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć ;
- operować najprostszymi obiektami abstrakcyjnymi (liczbami, zbiorami, zmiennymi i zbudowanymi z nich wyrażeniami),
- wykazuje chęć współpracy w celu uzupełnienia braków.

6. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz:

- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć, algorytmów i twierdzeń;
- popełnia rażące błędy w rachunkach;
- nie potrafi (nawet z pomocą nauczyciela, który między innymi zadaje pytania pomocnicze) wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań;
- nie wykazuje chęci współpracy w celu uzupełnienia braków i nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

II. KONTRAKT MIĘDZY UCZNIEM A NAUCZYCIELEM BIOLOGII

1. Zajęcia z biologii odbywają się w wymiarze zgodnym z ramowym planem nauczania.
2. Warunkiem klasyfikacji śródrocznej i końcoworocznej jest uczestnictwo w co najmniej 50% zajęć z biologii (zgodnie ze Statutem ZS).
3. Każda ocena wystawiana przez nauczyciela jest jawna i uzasadniona.
4. Ocenie podlegają wszystkie formy aktywności ucznia.
5. Sprawdziany, testy, próbne matury nauczyciel zapowiada z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i wpisuje termin do dziennika elektronicznego. Do sprawdzianu podawany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
6. Wszystkie formy pisemne zapowiedziane przez nauczyciela są obowiązkowe co oznacza, że uczeń musi posiadać ocenę.
7. Uczeń, który nie przystąpił do sprawdzianu (lub innej formy pisemnej wcześniej zapowiedzianej) w wyznaczonym terminie do dziennika elektronicznego ma wpisane „nb” jako informację o nieobecności (nie jest to ocena). W momencie napisania zaległej formy „nb” zostaje zastąpione oceną.
8. Nauczyciel ma prawo wyegzekwować od ucznia, w dowolnym terminie, napisanie sprawdzianu (jak i wszystkich zapowiedzianych form pisemnych) jeżeli ten nie pisał go w wyznaczonym terminie i nie stawił się

na wyznaczony termin poprawkowy. W przypadku odmowy pisania sprawdzianu uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

9. Poprawa sprawdzianu jest jednorazowa i odbywa się w ciągu 2 tygodni od dnia poinformowania o ocenach. Termin poprawy jest ustalony przez nauczyciela i jest jeden dla całej klasy. Poprawiona ocena odnotowana jest w e-dzienniku obok poprawianej, przy czym nauczyciel uznaje ocenę poprawioną za jedyną i ostateczną.

10. Uczeń, który nie przystąpił do poprawy sprawdzianu, w ustalonym terminie i nie przedstawił ważnego udokumentowanego usprawiedliwienia traci prawo do jego poprawy.

11. W sytuacji nieobecności usprawiedliwionej ucznia (choroba udokumentowana na podstawie zwolnienia lekarskiego, zawody, kursy) może on skorzystać z prawa ustalenia indywidualnego terminu poprawy.

12. Kartkówki (10 – 15 min.) obejmują materiał z trzech ostatnich tematów lekcyjnych, nie muszą być zapowiedziane.

13. Sprawdzone i ocenione prace nauczyciel omawia w klasie przy ich oddawaniu i daje do wglądu w terminie do 2 tygodni od przeprowadzonego sprawdzianu pisemnego.

14. Prac pisemnych nie wolno kserować i fotografować, gdyż są one dokumentem dotyczącym oceniania ucznia.

15. Uczeń, który podczas prac pisemnych korzysta ze źródeł niedozwolonych, lub z pomocy innych uczniów, otrzymuje ocenę niedostateczną i traci możliwość poprawy tej pracy.

16. Na trzy tygodnie przed końcoworoczną radą klasyfikacyjną istnieje możliwość poprawy jednej formy pisemnej, wskazanej przez nauczyciela, ale nie później niż tydzień przed klasyfikacją.

17. Każdy uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego zawierającego wszystkie treści przekazane na zajęciach.

18. Na lekcjach nie wolno używać telefonów komórkowych (również kalkulatora w telefonie) – telefon powinien być schowany i wyłączony/wyciszony.

19. Uczeń jest zobowiązany do dyscypliny na lekcjach:

- przychodzi punktualnie na zajęcia, w przypadku spóźnienia niezwłocznie zajmuje miejsce i nie przeszkadza w prowadzeniu zajęć (za spóźnienia tłumaczy się po lekcji). Nauczyciel zaznacza spóźnienie w dzienniku tylko na pierwszej godzinie lekcyjnej jeżeli nie przekroczy ono 15 minut;
- nie żuje gumy, nie je, nie pije na lekcjach;
- zajmuje się tylko danym przedmiotem, robi notatki z lekcji;
- nie przeszkadza innym w trakcie zajęć.

20. Przy ocenianiu nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia, wkład pracy i zaangażowanie oraz orzeczenia i opinie z poradni.

III. KRYTERIA OCENY POSZCZEGÓLNYCH FORM SPRAWDZANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI ORAZ OBSZARÓW AKTYWNOŚCI UCZNIĄ

Na lekcjach biologii oceniane są następujące obszary aktywności ucznia:

1. Rozumienie pojęć biologicznych i znajomość ich definicji.
2. Znajomość i stosowanie poznanych twierdzeń.
3. Prowadzenie rozumowań.
4. Rozwiązywanie zadań z wykorzystaniem poznanych metod.
5. Posługiwanie się symboliką i językiem biologicznym adekwatnym do danego etapu kształcenia.
6. Analizowanie tekstów w stylu biologicznym.
7. Stosowanie wiedzy przedmiotowej w rozwiązywaniu problemów pozabiologicznych.
8. Prezentowanie wyników swojej pracy w różnych formach.
9. Aktywność na lekcjach, praca w grupach i własny wkład pracy ucznia.

• SPRAWDZIAN PISEMNY

1. Sprawdzian pisemny planuje się po zakończeniu każdego działu lub w jego trakcie, jeżeli obejmuje on dużą partię materiału.
2. Sprawdzian pisemny poprzedzony jest lekcją powtórzeniową z przypomnieniem wymagań programowych obowiązujących na sprawdzianie.
3. Każdy sprawdzian pisemny może składać się z zadań zamkniętych, otwartych oraz z zadania dodatkowego na ocenę celującą. Każdy sprawdzian pisemny zawiera zadania z różnych poziomów wymagań.
4. Każdy sprawdzian pisemny jest oceniany w ciągu 2 tygodni (z wyłączeniem dłuższej przerwy w roku szkolnym np. ferie, święta).
5. Zadania ze sprawdzianu pisemnego są omawiane przez nauczyciela na lekcji.
6. Uczeń i jego rodzice (opiekun prawny) mają prawo wglądu do prac na terenie Zespołu Szkół w Parczewie, które są przechowywane przez nauczyciela do końca roku szkolnego.

• KARTKÓWKI

1. Mają na celu szybkie sprawdzenie wiadomości zarówno teoretycznych, jak i praktycznych oraz kontrolę samodzielności wykonywania prac domowych.
2. Obejmują: maksymalnie trzy jednostki tematyczne, materiał będący tematem pracy domowej, materiał będący tematem lekcji bieżącej.
3. Sprawdzone kartkówki są oddawane uczniom.

• MATURY PRÓBNE

1. Obejmuje wymagania szczegółowe z podstawy programowej.

2. Uczeń podczas matur próbnych może korzystać z tablic wybranych wzorów biologicznych i innych pomocy zgodnie z ustaleniami CKE.

3. Ocena z matury próbnej wstawiana jest do e - dziennika.

Przy ocenianiu form pisemnych stosuje się kryterium punktowe przeliczając na ocenę szkolną według poniższej tabeli:

Procent, maksymalna ilość punktów	Ocena
0 – 29 %	Niedostateczny
30 – 49 %	Dopuszczający
50 – 74 %	Dostateczny
75 – 89 %	Dobry
90 – 100 %	Bardzo dobry
100% + zadanie dodatkowe	Celujący

• **ODPOWIEDŹ USTNA**

1. Zakres odpowiedzi obejmuje wiadomości i umiejętności z danego działu.
2. Ocena z odpowiedzi ustnej nie podlega poprawie.
3. Pytania, na które udzielana jest odpowiedź powinny obejmować różne poziomy wymagań.
4. Ocena z odpowiedzi jest jawna i uzasadniona przez nauczyciela na bieżąco.

• **PRACA DOMOWA**

1. Praca domowa podlega ocenie, brak pracy domowej skutkuje oceną niedostateczną.
2. Ocena z pracy domowej nie podlega poprawie.
3. Oceniana jest zawartość rzeczowa, poprawność rozwiązania, nieszablonowy sposób rozwiązywania.
4. Uczeń nie otrzymuje oceny niedostatecznej za błędne rozwiązanie pracy domowej.
5. Brak zeszytu przedmiotowego traktowany jest jako nieprzygotowanie do lekcji.

• **AKTYWNOŚĆ NA LEKCJI**

1. Aktywność oceniana jest plusami i minusami, ocena wystawiana jest po uzbieraniu trzech znaków.
2. Uczeń może otrzymać ocenę bardzo dobrą za aktywne uczestniczenie w lekcji oraz za przedstawienie ciekawego rozwiązania zadania.
3. Brak pracy na lekcji - mimo kontroli i zwracania uwagi, uczeń nie wykonał żadnego ćwiczenia w czasie lekcji – ocena niedostateczna.

• PRACE DŁUGOTERMINOWE (PROJEKTY), PRACE DODATKOWE

1. Przez prace długoterminowe rozumie się prace wykonywane po zajęciach lekcyjnych, często wykraczające poza zakres treści programowych.
2. Wspólnie z uczniami ustalane są: obszar zagadnień, terminy realizacji oraz kryteria oceniania.
3. Ocenie podlegają: współpraca w grupie i wkład pracy poszczególnych członków grupy (w przypadku prac grupowych); wykorzystanie źródeł informacji; trafność doboru treści; estetyka wykonania; sposób prezentacji; wywiązanie się z ustalonych terminów.

• UDZIAŁ W KONKURSACH

1. Udział w konkursach jest nieobowiązkowy i dobrowolny.
2. Uczniowie biorący udział w konkursach wieloetapowych za zakwalifikowanie się do kolejnego etapu otrzymują ocenę:
 - I etap – bardzo dobry
 - kolejne etapy - celujący
3. Uczniowie biorący udział w konkursach jednoetapowych za odpowiednią liczbę punktów ustaloną przez nauczyciela otrzymują ocenę bardzo dobrą.

IV. KRYTERIA WYSTAWIANIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

1. Nauczyciel zobowiązany jest miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej do:
 - a) poinformowania wychowawców klas o przewidywanych śródrocznych lub końcowych ocenach klasyfikacyjnych (wpisanie propozycji ocen do e - dziennika)
 - b) ustnego poinformowania uczniów o przewidywanych dla nich śródrocznych lub końcowych ocenach klasyfikacyjnych oraz o warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana śródrocznej lub końcowej oceny klasyfikacyjnej;
2. Ocena śródroczna i roczna wystawiana jest na podstawie ocen z dziennika elektronicznego, zaangażowania podczas lekcji, systematyczności, osiągnięć w konkursach.
3. Przy wystawianiu oceny rocznej nauczyciel bierze pod uwagę oceny z I i II semestru.
4. Przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciel bierze także pod uwagę stopnie ucznia z poszczególnych obszarów działalności, rozwój ucznia, wkład pracy w stosunku do zdolności.
5. Uczeń, który w wyniku klasyfikacji śródrocznej otrzymał ocenę niedostateczną zobowiązany jest do zaliczenia materiału programowego w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Zaliczenie materiału odbywa się w formie ustalonej przez nauczyciela.
6. Niezaliczenie I semestru może być podstawą do otrzymania niedostatecznej oceny rocznej.
7. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną na koniec roku szkolnego jest zobowiązany do odebrania od nauczyciela zagadnień do egzaminu poprawkowego w ciągu 7 dni od daty rady klasyfikacyjnej.

V. PROCEDURY UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ŚRÓDROCZNEJ LUB ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

1. Uczeń lub jego rodzice/prawni opiekunowie mają prawo ubiegać się u nauczyciela o podwyższenie proponowanej oceny z biologii w terminie nie dłuższym niż 2 dni robocze od otrzymania informacji o przewidywanej dla niego śródrocznej lub rocznej ocenie.
2. Wolę taką powinien wyrazić uczeń lub jego rodzice/opiekunowie prawni w rozmowie z nauczycielem.
3. O podwyższenie oceny może ubiegać się uczeń, jeśli spełnia następujące warunki:
 - a. brał udział w przynajmniej 75% zajęć edukacyjnych z biologii,
 - b. przystąpił do wszystkich zapowiedzianych form sprawdzania wiedzy i umiejętności,
 - c. w trakcie roku szkolnego na bieżąco poprawiał oceny niedostateczne ze sprawdzianów;
 - d. z tytułu usprawiedliwionej nieobecności uzupełniał w terminie wszystkie niezbędne wiadomości i wykazywał się umiejętnościami;
 - e. prowadził systematycznie zeszyt i wykonywał systematycznie zadania domowe;
 - f. prezentuje pozytywną postawę ucznia i stosunek do obowiązków szkolnych.
 - g. brał udział i osiągał sukcesy w olimpiadzie, konkursach (dotyczy wnioskowania tylko o ocenę celującą).
4. Nauczyciel uzgadnia z uczniem terminy i formy sprawdzania wiedzy i umiejętności.
5. W przypadku nieprzystąpienia ucznia do zaplanowanych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w wyznaczonym terminie z przyczyn nieusprawiedliwionych, traci on prawo do ubiegania się o podwyższenie oceny.
6. Sposoby i terminy sprawdzania wiedzy i umiejętności określa nauczyciel przedmiotu.
7. Stopień trudności zadań musi odpowiadać wymaganiom edukacyjnym na ocenę, o którą ubiega się uczeń.
8. Prace sprawdzające przeprowadza nauczyciel przedmiotu.
9. Na podstawie ocenionych prac nauczyciel podwyższa ocenę, jeśli uczeń spełnił wymagania niezbędne do uzyskania wyższej niż przewidywana ocena lub pozostawia wcześniej ustaloną ocenę, jeśli warunki jej podwyższenia nie zostały spełnione.

VI. ZASADY OCENIANIA PODCZAS NAUKI ZDALNEJ

1. Podczas nauki zdalnej obowiązują powyższe kryteria oceniania ucznia.
2. Zasady Oceniania w nauczaniu zdalnym mają charakter przejściowy.
3. Zasady Oceniania w nauczaniu zdalnym/na odległość wprowadza się w celu umożliwienia realizacji podstawy programowej oraz monitorowania postępów edukacyjnych uczniów w okresie, w którym tradycyjna forma realizacji zajęć jest niemożliwa do kontynuowania.

4. Zdalna realizacja treści z podstawy programowej odbywać się będzie z wykorzystaniem narzędzi wskazanych przez nauczyciela.
5. Jeśli uczeń nie ma dostępu do materiałów przesłanych przez nauczyciela, jego rodzic/prawny opiekun informuje o tym wychowawcę, który wraz z dyrektorem ustala sposób przekazania uczniowi potrzebnych materiałów.
6. W czasie zdalnego nauczania uczeń może wykazać się swoją wiedzą poprzez:
 - wykonanie zadań (np. zadań domowych, kart pracy, aktywność na lekcji online, odpowiedzi na pytania itp.), które dołączone są jako załączniki do wiadomości lub zamieszczone w zakładce „Zadania domowe” w e – dzienniku, bądź też stanowią załączniki w Plikach lub Zadaniach w aplikacji Teams,
 - wykonanie zadań na platformach edukacyjnych,
 - rozwiązywanie testów powtórkowych i ćwiczeniowych na platformach edukacyjnych,
 - rozwiązywanie testów sprawdzających wiedzę (kartkówek, sprawdzianów, prac klasowych) na platformach edukacyjnych lub w e – dzienniku.
7. Podczas zdalnego nauczania uczeń ma obowiązek wykonać w zeszycie notatki do lekcji, wskazane zadania domowe, wypełnić przygotowane przez nauczyciela karty pracy lub zestawy zadań umieszczone w e -dzienniku. Zadania te mogą być sprawdzane przez nauczyciela na bieżąco lub mogą być sprawdzone po powrocie do szkoły.
8. Prace, które podlegają ocenie uczeń ma obowiązek wykonać i przysyłać nauczycielowi we wskazany przez niego sposób oraz w wyznaczonym przez nauczyciela terminie. Niedotrzymanie ustalonego terminu jest równoznaczne z oceną niedostateczną.
9. Korzystanie przez ucznia z prac innych osób – plagiat, skutkuje oceną niedostateczną bez możliwości poprawy.
10. Informacje na temat testów sprawdzających wiedzę umieszczane będą z wyprzedzeniem w e - dzienniku. Określona zostanie dokładna data i godzina testu (oraz czas, jaki będzie przeznaczony na test np. 15 min) tak, aby uczniowie mogli dostosować potrzebę skorzystania z komputera do innych domowników.
11. Uczeń, który nie weźmie udziału w teście sprawdzającym wiedzę (np. kartkówka, sprawdzian) zobowiązany jest do napisania testu w sposób i w terminie ustalonym przez nauczyciela.
12. Uczeń ma możliwość poprawienia ocen za zadanie otrzymane w czasie e - nauczania w sposób i w terminie wskazanym przez nauczyciela.
13. Klasyfikowanie i promowanie uczniów odbywa się na zasadach opisanych w statucie Zespołu Szkół w Parczewie.
14. O zagrożeniach oceną niedostateczną nauczyciele informują rodziców/prawnych opiekunów w terminie wynikającym z harmonogramu pracy szkoły poprzez dziennik elektroniczny.

VII. FORMY PRZEKAZYWANIA INFORMACJI ZWROTNEJ

Na początku roku szkolnego nauczyciel informuje uczniów o wymaganiach i kryteriach oceniania (zapis w e – dzienniku). Rodzice (prawni opiekunowie) zapoznają się z Przedmiotowymi Zasadami Oceniania na stronie internetowej szkoły.

Oceny cząstkowe są jawne dla ucznia i rodzica (prawnego opiekuna) w dzienniku elektronicznym. Nauczyciel kontaktuje się z rodzicami ucznia (prawnymi opiekunami) za pośrednictwem dziennika elektronicznego lub za pośrednictwem wychowawcy. Rodzic (prawni opiekun) podczas wywiadówek lub indywidualnych konsultacji ma możliwość uzyskać informacje o aktualnym stanie rozwoju i postępach w nauce dziecka, o trudnościach i uzdolnieniach oraz wskazówki do pracy z uczniem.

Na życzenie ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów), sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne (prace klasowe, sprawdziany, pomiary dydaktyczne, prace z próbnej matury) oraz inna dokumentacja zawierająca oceny ucznia są udostępniane (jedynie do wglądu) uczniowi lub jego rodzicom (prawnym opiekunom) na terenie budynku szkoły w obecności nauczyciela, który oceniał ucznia. Sprawdzone i ocenione pisemne prace są przechowywane w szkole przez okres jednego roku szkolnego.

VIII. DOSTOSOWANIE PZO Z BIOLOGII DO MOŻLIWOŚCI UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI WYMAGANIAMI EDUKACYJNYMI

1. Uczniowie posiadający pisemną opinię Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
2. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię PPP o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
3. W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i docenianie małych sukcesów. Obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej.

Wszelkie sprawy nie ujęte w Przedmiotowych Zasadach Oceniania z biologii rozstrzygane będą zgodnie ze Statutem ZS w Parczewie oraz nadrzędnymi aktami prawnymi.